

Всяко дърво е ценно

Фондация „Едно Дърво“ е плод на обединените усилия на група ландшафтни архитекти и софтуерни инженери

Българските градове разполагат с богата и разнообразна дървесна растителност. По-голямата част от нея обаче е засадена между 50-те и 80-те години на миналия век с представители на видове с бърз растеж и кратка продължителност на живот. Някои от тях са с влошено здравословно състояние и симптоми на стареене – суховършии, гъбни тела, хралупи и гниене, което ги прави опасни. Навременната грижа за дърветата в градска среда изисква точна и детайлна информация за местоположението, видовия състав и състоянието им.

Интернет платформата „Едно Дърво“ (ednodarvo.io) събира и актуализира данните за градската дървесна растителност и цели обобщаването им в интерактивна карта, оптимизирана за мобилни устройства.

Идеята за платформата се ражда през 2017 г. на организиран по проект „Зелена София“ хакатон – събитие, в което малки творчески групи разработват нови продукти и създават програми за кратко време. Целта тогава е да се създаде инструмент за картиране на пънове и празни посадни места за дърветата по улиците, за да се визуализират възможностите за засаждане на нови. Впоследствие се добавят редица функционалности с възможност за допълване на информацията. Търсенето на технологично решение, което да даде възможност на всеки жител на населено място да участва в грижата за дървета, отнема няколко години. Добавен е модул за граждани, а в момента се разработват модули за експерти и администратори.

Проектът „Едно Дърво“ прераства във фондация, която си поставя редица цели, сред които разширяване на познанието – популярно и научно, за природата и екосистемните ползи и услуги, които тя предоставя. Опазването на околната среда и биоразнообразието в населените места е с фокус към качествено планиране, проектиране и стопанисване на зелената система. Фондацията насърчава и подпомага сътрудничеството между държавните, общинските и местните институции, нестопанските организации, бизнес средите и гражданското общество за устойчиво развитие с поддържан в оптимално състояние интегриран природен ресурс.

Защо е създадена фондация „Едно Дърво“?

Българските общини са задължени да създават и поддържат в актуално състояние регистри за дълготрайната дървесна растителност и зелените площи. Често обаче такива регистри липсват или ако са налични, са с остаряло или непълно съдържание. В условията на все по-осезаеми климатични промени е важно да има пълна, актуална и достъпна информация за елементите на зелената система в населените места – необходима основа за по-ефикасното и устойчиво стопанисване на озеленяването. Нужна е постепенна и добре планирана подмяна на дървесната растителност в урбанизираните територии с фокус върху уличните дървета, които имат редуциран жизнен цикъл и са изложени на сурови и нетипични условия на живот.

Как помага „Едно Дърво“?

Екипът на фондацията създаде и непрекъснато развива интернет платформата, през която всеки може да обогатява информацията за дърветата в градове и села. Чрез нея регистрираният потребител може да добави местоположение, снимка, описание с характеристики и евентуални увреждания на всяко дърво, намиращо се в населено място в България. Данните, въведени в платформата, ще могат да бъдат верифицирани допълнително от експерти, с което ще се подпомогнат значително процесите по създаване и актуализиране на публичните регистри на дълготрайната растителност в българските градове. Събраната чрез гражданския модул информация ще бъде общодостъпна. Част от платформата е секцията „Знание“, в която се допълват данни за дървесните видове в България.

Първата кампания по картиране на дървета, организирана от „Едно Дърво“, се осъществи през пролетта на 2021 година. В нея се включиха експерти и над 400 доброволци. Благодарение на тях бе събрана информация за повече от 12 000 дървета в София. През есента по инициатива на Фондацията и с подкрепата на МОСВ в регистъра на вековните дървета на България бяха добавени още три. През зимата бяха изпълнени дейности като картиране на пънове и празни посадни места, на дървета с гнезда в короните, поставяне на къщички и хранилки за птици.

Ланд. арх. Александър ПЕТРОВ
фондация „Едно Дърво“